

ÜNİVERSİTE SINAVINA DOĞRU...

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARI YANITLARKEN...

Eğitimin her düzeyinde sınavlara giriyoruz. Bunların en önemlilerinden biri de üniversiteye giriş sınavı. Psikologlar, üniversiteye giriş gibi, çoktan seçmeli sorulardan oluşan sınavlarda, soruları yanıtlarken dikkat edilmesi gerekenleri belirlemişler. Biz de sınava hazırlananlar için bunlardan oluşan bir derleme hazırladık.

Eğitim süresi boyunca pek çok konu ele alınır. Eğitimcilerin vermek istediği, genellikle bu konularla ilişkili olarak belirli davranışları öğrenciyi kazandırmak olur. Eğitim süreci içinde öğrencilere kazandırılmak istenen davranışları, kısaca belirli bir konudaki bilgiyi hatırlama, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme olarak

Soruları Nasıl Yanıtladım?

Soruları yanıtlarken nasıl davrandığınızı anlayıp ağırlıkla ne tip bir yanıtlama yöntemini kullandığınızı bulmak için, her deneme sınavından sonra böyle bir tablo oluşturup içini doldurabilirsiniz.

Yanıtlama biçimi	Doğru	Yanlış	Toplam
Yanıtı Bulma			
Eleme			
Tahmin			

sıralayabiliriz. Bu nedenle çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir sınava gireceklerin, bu tür sorularla nelerin ölçüldüğünü bilmeleri iyi bir başlangıç olabilir.

Bu Soru, Neyimi Ölçüyor?

İyi hazırlanmış çoktan seçmeli sorular, belirli bir konuyla ilişkili olarak yukarıda sözü edilen davranışların ka-

zanılıp kazanılmadığını ölçmeye yarar. Bir bilgi, kitaptan olduğu gibi alınıp soruya dönüştürülüyorsa, yanıtlayıcıdan, o sorunun yanıtını kitapta gördüğü şekliyle hatırlaması bekleniyor demektir. Hatırlama, en alt düzeydeki zihinsel süreçlerden biridir. Oysa, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme düzeyinde olan sorular, daha üst düzeyde zihinsel süreçlerin devreye girmesini gerektirir. Bu düzeydeki davranışlar, soruyu yanıtlayan kişinin yalnızca bilgiyi hatırlamakla kalmayıp, bilgi parçacıkları arasında ilişki kurabilmesi, bilgiyi başka bir biçime çevirmesi, yorumlaması, sonuç

çıkarması vb. şeklinde olur. İşte, üniversite sınavlarında ki sorular, çoğunlukla hatırlamadan daha üst düzeylerdeki davranışlarla ilgilidir. Daha basit olarak ifade edecek olursak, bu sınavlarda ezber gerektiren soruların sayısı daha azdır. Ezber gerektirmeyen soruların en belirgin özellikleri, daha önceden öğrencilerin karşılaştıkları biçimde olmamalarıdır. Bu tip soruların malzemesi öğrenciler için tümüyle yenidir. Bu nedenle sınavla gireceklerin, okulda öğrendikleri konularla, yepyeni birer soru malzemesi olarak karşılaşacaklarını bilerek hazırlık yapmaları işi biraz daha kolaylaştırabilir.

Çoktan Seçmeli Soru Nedir?

Çoktan seçmeli soruların, diğer soru türleri arasında en objektif ölçme aracı olduğu söylenir. Üniversite sınavları gibi, çok büyük grupların girdiği sınavlarda bu tip sorulardan oluşan sınavların uygulanmasının bir nedeni de budur. Çoktan seçmeli bir soru biçimsel olarak, "kök" ve "seçenekler" olmak üzere iki bölümden oluşur. Seçeneklerin arasında yalnızca bir doğru yanıt ve çeldiriciler bulunur. Çeldiriciler, soruda ölçülmek istenen davranışları kazanamamış olanları yanıltacak şekilde planlanır. Sonuç olarak, davranışı kazanmış olanların soruyu doğru yanıtlaması, diğerlerinin de çeldirici niteliğindeki seçeneklerden birini işaretlemesi beklenir. Yanıtlayan kişinin, soruyu iyi anlaması, seçenekleri iyice incelemesi, çözüme ulaşmayı kolaylaştırıcı olur. Bu amaçla dikkatli okuma ve soruyu doğru anlama iyi bir başlangıç oluşturur.

Soru Çözme Deneyimimi Nasıl Artırabilirim?

Soru çözme konusunda daha işlek hale gelebilmek için uzmanların önerileri var. Sınava hazırlanırken bu ipuçları yardımcı olabilir. İlk öneri, soru kökündeki yönelmeleri iyi anlamak. Örneğin, en çok, en doğru, en az, en fazla gibi ifadeleri doğru anlamak, soruyu doğru yanıtlamak açısından

Nasıl Çalışmalıyım?

Çalışma konusunda, herkesin kendine özgü yöntemleri olabilir. Ancak, çalışırken, konuları tam olarak anlamadan ezberlemek yararsız olabilir. Yalnızca ezberlemeye dönük çalışma alışkanlığı olanlar, hatırlama davranışına yönelik bir hazırlık içinde kalıp, önceden sözünü ettiğimiz üst düzey davranışları ölçen sorularla karşılaştıklarında doğru yanıt bulmakta güçlük çekebilirler. Özellikle de üniversite sınavı gibi üst düzey davranışları ölçen sınavlarda, bu durum, başarıyı düşüren bir etken olur.

olumsuz ifadeleri gözden kaçırmamak. Örneğin, değildir, yoktur gibi ifadeleri kaçırmak soruyu yanlış yanıtlamaya neden olabilir.

Dikkatli okuma, böyle bir sorunu ortadan kaldıracaktır.

Bir de, kökte üstünlük belirten ifadeler olabilir; her zaman, hepsi, tümü, hiçbir, yalnızca gibi. Bu ifadeleri gözden kaçırmak da sorunun yanlış yanıtlanmasında rol oynayabilir.

Dikkatten kaçırılmaması gereken ifadelerin bir kısmı da, genellikle, çoğunlukla gibi konuya sınırlandırma getirirler.

Doğru yanıt bulurken, iki yola başvurulabilir: Soru kökünü, her bir seçenekle birlikte düşünüp doğru yanıtı ulaşmaya çalışmak ya da kökte verilen durumu mantıksal olarak karşılamayan seçenekleri elemek. Bunların dışında bir de tahmin yoluyla yanıt bulunabilir. Ancak, üniversite sınavı gibi dört yanlışın bir doğruyu götürdüğü sınavlarda tahmin yöntemine başvurmak önerilmiyor.

Deneme sınavlarına girip çıktıkça yapılacak şeyler de var. Sonuçları iyi değerlendirmek ve eksik yönleri saptayarak, çalışırken bunların üzerine gitmek. Yanlış yanıtlanan soruları daha ayrıntılı inceleyerek, neden yanlış bir seçeneğe gittiğini saptamak. Ayrıca, soruların davranış düzeylerini tahmin etmeye çalışmak da, sınava giren kişiden ne beklendiğinin anlaşılmasına yardımcı olur. Eski üniversite sınavlarındaki sorulara bir de bu gözle bakmak, sınava girenlerin kendilerinden beklenenleri anlamalarını kolaylaştırır.

Zuhal Özer

Yalnızca Çalışmalı mıyım?

Sınava hazırlık, gerçekten çok çaba gerektiren bir dönem. Bu sırada insanın omuzlarında büyük ve ciddi bir yük bulunur. Bu yükün büyüklüğünü azaltmak ancak iyi bir planlamayla sağlanabilir. Sınava giren kişi, günlük olarak ne tür bir çalışma yapması gerektiğini inceliğe saptarsa, bu yükü azaltma yolunda önemli bir adım atmış olur. Plan yapma kısmı halolduktan sonra yapılması gereken en önemli şey de bu plana uymaktır. Sağlıklı bir çalışma planı oluşturup buna uyabilenler kendilerine dinlenme ve eğlenme zamanı da ayarabilirler. Çalışmanın yanında dinlenmek ve eğlenmek için de zaman ayırmak, zihnin tazelenmesini sağlar. İyi bir uyku da öyle.

Kaynaklar
www.learningcommons.uoguelph.ca/learning/fastfax/multiplechoice.htm
www.psych.ucalgary.ca/CourseNotes/mcadvice.html